

Quản lý hoạt động giáo dục truyền thống văn hóa địa phương thông qua trải nghiệm cho học sinh các trường trung học cơ sở Huyện Nga Sơn, Tỉnh Thanh Hóa

Yên Thị Tương*, Trần Thị Thu Hương**

*Học viên Trường Đại học Giáo dục – Đại học Quốc gia Hà Nội;

**Trường Đại học Giáo dục - Đại học Quốc gia Hà Nội

Received: 8/7/2024; Accepted: 16/7/2024; Published: 23/7/2024

Abstract: The topic needs to continue to be studied in different aspects and ways, with flexible, appropriate, specific, practical, and highly feasible management measures, so that they are suitable for the practical context of the locality and the school. Solving gaps, shortcomings, and limitations, contributing to improving the quality of managing activities through experiences for students.

Keywords: management, traditional education, digitalization

1. Đặt vấn đề

Song song với giáo dục và đào tạo (GD&ĐT) thì văn hóa có vai trò rất quan trọng Bác Hồ từng tổng kết bằng câu nói ngắn gọn và đặc biệt sâu sắc “Văn hóa soi đường cho quốc dân đi”. Câu nói ấy đã nói lên vai trò, tầm vóc của văn hóa đối với đời sống của một dân tộc, văn hóa còn thì dân tộc còn, văn hóa mất thì dân tộc mất, văn hóa là bản sắc, là hồn cốt của dân tộc cho nên việc giữ gìn, phát huy truyền thống văn hóa của dân tộc là vấn đề sống còn của mỗi quốc gia.

Hiện nay, toàn bộ ngành giáo dục trong cả nước đang ra sức triển khai thực hiện Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013, của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khoá XI về đổi mới căn bản, toàn diện GD&ĐT và thực hiện chương trình giáo dục phổ thông 2018. Nhiệm vụ đặt lên hàng đầu là “Chú trọng giáo dục nhân cách, đạo đức, lối sống, tri thức pháp luật và ý thức công dân. Tập trung vào những giá trị cơ bản của văn hóa, truyền thống và đạo lý dân tộc, tinh hoa văn hóa nhân loại, giá trị cốt lõi và nhân văn của chủ nghĩa Mác-Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh”[1].

Trong thời gia qua, các công trình nghiên cứu liên quan đến đề tài quản lý hoạt động GD&ĐT không ngừng tăng lên, tiêu biểu [5], [7], [8]. Tuy nhiên, cho đến nay, chưa có công trình nghiên cứu nào đi sâu vào hoạt động giáo dục văn hóa truyền thống địa phương dưới góc độ quản lý hiệu quả hoạt động giáo dục truyền thống văn hóa địa phương (GD&ĐT) thông qua trải nghiệm cho HS các trường THCS huyện Nga Sơn, tỉnh Thanh Hóa. Những phát hiện trên là tài liệu tham khảo hữu ích để tác giả khám

phá, nghiên cứu và nâng cao chất lượng bài viết của mình. Góp phần nâng tâm nhận thức cho thế hệ trẻ, hình thành và phát triển toàn diện nhân cách con người mới xã hội chủ nghĩa. Vì vậy, đề tài cần tiếp tục được nghiên cứu ở các khía cạnh, cách thức khác nhau, bằng các biện pháp quản lý linh hoạt, phù hợp, cụ thể, thiết thực, khả thi cao, sao cho phù hợp với bối cảnh thực tiễn của địa phương và nhà trường. Giải quyết khoảng trống, những bất cập, hạn chế, góp phần cải tiến chất lượng của quản lý hoạt động GD&ĐT thông qua trải nghiệm cho HS..

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Trải nghiệm và hoạt động trải nghiệm (HĐT): “HĐT là HĐGD do nhà giáo dục định hướng, thiết kế và hướng dẫn thực hiện, tạo cơ hội cho HS tiếp cận thực tế, thể nghiệm các cảm xúc tích cực, khai thác những kinh nghiệm đã có và huy động tổng hợp kiến thức, kỹ năng của các môn học khác nhau để thực hiện những nhiệm vụ được giao hoặc giải quyết những vấn đề của thực tiễn đời sống nhà trường, gia đình, xã hội phù hợp với lứa tuổi; thông qua đó, chuyển hoá những kinh nghiệm đã trải qua thành tri thức mới, kỹ năng mới góp phần phát huy tiềm năng sáng tạo và khả năng thích ứng với cuộc sống, môi trường và nghề nghiệp tương lai”.[2]

- *Quản lý GD&ĐT*: cho HS bao gồm việc các nhà quản lý nhằm mục tiêu và gây ảnh hưởng một cách có hệ thống, có mục đích đến các CBQL, GV, HS và những lực lượng vào việc GD&ĐT trong và ngoài nhà trường và thu hút sự chú ý của họ.

2.2 Nội dung quản lý hoạt động GD&ĐT thông qua trải nghiệm cho HS THCS

- *Lập kế hoạch (LKH)*: Căn cứ vào khung chương

trình và kinh nghiệm của nhà trường, LKH, quản lý chỉ đạo và tổ chức thực hiện kế hoạch GDĐTVHĐP thông qua trải nghiệm phải đảm bảo đạt được mục tiêu đã đề ra. LKH thực hiện là nhiệm vụ quản lý quan trọng của Ban Giám hiệu góp phần định hướng, hài hòa các hoạt động GDĐTVHĐP thông qua HĐTN ở các cơ sở giáo dục THCS vào mọi thời điểm, giai đoạn và mọi thời đại.

- *Tổ chức thực hiện kế hoạch:*

Thành lập ban chỉ đạo hướng dẫn HS THCS chủ động học tập truyền thông văn hóa địa phương bằng hoạt động trải nghiệm, thực hành qua các hoạt động thực tế.

Tổ chức thực hiện các nội dung GDĐTVHĐP thông qua HĐTN cho HS các trường THCS: phù hợp điều kiện thực tế và đặc điểm tâm sinh lý HS THCS. Căn cứ vào nội dung, yêu cầu dạy học VHTTĐP cho HS các trường THCS thông qua trải nghiệm, có thể lựa chọn hình thức, phương pháp giảng dạy truyền thống văn hóa địa phương cho HS phù hợp với điều kiện thực tế của nhà trường. Toàn bộ quá trình giảng dạy cho HS TVHĐP thông qua trải nghiệm đều được kiểm tra đầy đủ và giám sát chặt chẽ.

- *Chỉ đạo thực hiện kế hoạch:* Hướng dẫn, chỉ đạo GV đảm nhận nhiệm vụ truyền dạy cho HS TTVHĐP thông qua trải nghiệm. Bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ thông qua việc thường xuyên vận dụng, đúc rút kinh nghiệm, nghiên cứu, ứng dụng những kiến thức mới, coi trọng và phát huy vai trò người truyền cảm hứng trong việc GDĐTVHĐP thông qua HĐTN cho HS trên các lĩnh vực.

- *Kiểm tra đánh giá hoạt động GDĐTVHĐP cho HS THCS:* Để nâng cao chất lượng GDĐTVHĐP thông qua trải nghiệm cho HS các trường THCS, các nhà trường cần quản lý KTĐG kết quả giảng dạy và học tập của HS một cách thường xuyên. Xây dựng mục tiêu, tiêu chí đánh giá HS THCS. Nhiệm vụ kiểm tra gồm: Kiểm tra nội dung, hình thức và phương pháp tổ chức các hoạt động GDĐTVHĐP thông qua trải nghiệm cho HS, cũng như kiểm tra các hoạt động theo kế hoạch chung và các hoạt động để phát triển cá nhân, có thể tìm hiểu nguyên nhân, ảnh hưởng và cảnh báo.

2.3. Biện pháp QLHĐ GDĐTVHĐP thông qua trải nghiệm cho HS các trường THCS Huyện Nga Sơn, tỉnh Thanh Hóa

2.3.1. Tổ chức tuyên truyền nâng cao nhận thức cho CBQL, GV, HS và toàn xã hội về hoạt động GDĐTVHĐP thông qua trải nghiệm cho HS

Hiệu trưởng các trường THCS tổ chức các hoạt động chung có lồng ghép nội dung tuyên truyền để

giáo viên và HS tìm hiểu mục đích, ý nghĩa của hoạt động GDĐTVHĐP thông qua trải nghiệm, hoạch định về chương trình giáo dục, yêu cầu của chương trình GDPT 2018 và đặc biệt là áp dụng quan điểm đổi mới PPDH theo hướng phát triển phẩm chất, năng lực HS, phát triển khả năng cá nhân trong HĐTN sáng tạo, kết hợp giữa học và hành, lý thuyết và thực hành, giúp HS có môi trường phát triển toàn diện.

Xây dựng kế hoạch, lựa chọn các nội dung tuyên truyền phổ biến tiêu biểu như: Nghị quyết 29-NQ/TU về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo; Nghị quyết Quốc hội số 88/2014/QH13 về việc đổi mới Chương trình sách giáo khoa GDPT và Thông tư số 32/2018 của Bộ GD&ĐT ngày 26/12/2018 về việc ban hành Chương trình GDPT;... Đặc biệt, phổ biến việc chú trọng phát triển năng lực của người học và đổi mới PPDH cũng như hình thức tổ chức phát triển phẩm chất, năng lực của HS và tăng cường nâng cao HĐTN, học tập kết hợp thực hành, gắn kết lý thuyết và thực hành.

2.3.1. Quản lý XDKH DH chú trọng nội dung GDĐTVHĐP thông qua trải nghiệm cho HS

Hiệu trưởng phân công nhiệm vụ cho các thành viên trong Ban giám hiệu và đã thiết kế một bản kế hoạch toàn diện để nắm rõ mục tiêu và nội dung giáo dục văn hóa địa phương thông qua trải nghiệm cho HS. Kế hoạch này sẽ được chia sẻ với các tổ chuyên môn, tổng phụ trách, công đoàn, đoàn thanh niên, quản lý thiết bị và nội dung GDVHTTĐP sẽ được triển khai thông qua trải nghiệm thực tế cho HS.

Ban Chỉ đạo GDĐTVHĐP cho HS THCS qua trải nghiệm sẽ tổ chức họp dự thảo về tiêu chí, tiêu chuẩn KTĐG kết quả giáo dục và kết quả giáo dục văn hóa vùng qua trải nghiệm của HS trước năm học mới. Qua đó nhận định được những khó khăn vướng mắc, những thiếu sót của quản lý GDVHĐP thông qua trải nghiệm của HS, các bất cập, tồn đọng có thể phát sinh, gây cản trở do quy định của những năm học trước, v.v.v.

Đề xuất các tiêu chuẩn nhà trường, các quy chế phối hợp, quy chế đối với hoạt động GDĐTVHĐP thông qua HĐTN của HS đảm bảo liên thông trong năm học như hướng dẫn về TTVHĐP, các hoạt động chuyên đề, các cuộc thi cấp trường, quy chế quản lý, thi cử, đánh giá, khen thưởng, kỷ luật. Đồng thời, sẽ lập đề xuất ngân sách để hỗ trợ các hoạt động GDVHTTĐP thông qua trải nghiệm của HS, như sáng kiến hay trong dạy và học, hỗ trợ các hoạt động ngoại khóa, hỗ trợ các cuộc thi cấp trường, hỗ trợ kinh phí, trang phục nhập vai các nhân vật lịch sử.

3.2.3. Quản lý nội dung phối hợp giữa ngành văn hóa, giáo dục và các lực lượng xã hội về GD-TT-VHĐP thông qua trải nghiệm cho HS

Đây là biện pháp rất cần thiết. Sự phối hợp giữa nhà trường và gia đình diễn ra thông qua các hình thức hoạt động sau: Thăm hỏi, động viên gia đình HS, Mời phụ huynh đến trường, Qua số liên lạc điện tử để liên hệ gửi thông tin hai chiều giữa trường học và gia đình, Trao đổi thư từ, điện thoại với phụ huynh HS; Thành lập các nhóm Zalo, Facebook để trao đổi thông tin phối hợp giữa hiệu trưởng, giáo viên, phụ huynh, gia đình và nhà trường, kết nối qua nơi làm việc của phụ huynh và trong các thôn xóm. Đây là một trong những hình thức kết nối nhanh, tác động mạnh và đạt hiệu quả nhưng thực tế chưa được chú ý quan tâm.

3.2.4. Quản lý BDGV về năng lực tổ chức hoạt động TTVHĐP thông qua HĐTN

Cung cấp thông tin triển khai nội dung giảng dạy VHTT thông qua trải nghiệm thực tế cho HS. Nêu cao tinh thần, trách nhiệm, đạo đức nghề nghiệp, phát triển CMNV, năng lực nghề nghiệp. Tích cực học tập, tu dưỡng rèn luyện đạo đức nhà giáo, nêu cao tinh thần tự học trau dồi kinh nghiệm, kỹ năng sư phạm và nâng cao năng lực giảng dạy TTVH thông qua trải nghiệm của mỗi HS.

Tham gia đầy đủ các khóa tập huấn, bồi dưỡng liên quan đến các chương trình, nội dung giảng dạy TTVHĐP thông qua trải nghiệm của HS để đảm bảo đội ngũ nhân viên và giáo viên có kiến thức và kỹ năng cao nhất để quá trình giảng dạy đạt hiệu quả, mục tiêu mong đợi. Phát triển khả năng giao tiếp, chia sẻ kinh nghiệm giữa các lãnh đạo các trường, đặc biệt là những người có kinh nghiệm trong quản lý.

Đảm bảo sự nhất quán trong hành động của tổ chức cơ sở Đảng, người quản lý và các khối chuyên môn. Luôn thu hút sự chú ý tại các cuộc họp chuyên môn, sự kiện lễ hội lớn của quê hương. Đặc biệt chú trọng việc thống nhất chủ trương ứng dụng các biện pháp quản lý chỉ đạo để đánh giá hoạt động GDVHTTĐP thông qua trải nghiệm của HS mang tính sát thực cao.

3.2.5. Quản lý các hình thức tổ chức GD-TT-VHĐP thông qua HĐTN

Tổ chức lồng ghép giáo dục dạy nghề, giáo dục kỹ năng sống, GD-TT-VH, bản sắc quê hương và kiến thức địa phương, phòng chống các bệnh truyền nhiễm lây qua đường tình dục, phòng chống tội phạm và an toàn giao thông,... thông qua các hoạt động ngoại khóa và ngoài giờ trên lớp.

Tổ chức thực hiện lồng ghép nội dung giáo dục bảo vệ môi trường, sử dụng năng lượng một cách hiệu quả, bảo vệ, phát huy giá trị văn hóa, lịch sử các mạng, bảo vệ thiên nhiên,... vào các môn học chính khóa (Lịch sử, Địa lý, Ngữ văn) và hoạt động giáo dục khác nhau.

Duy trì các hoạt động văn hóa, TDTT, HGD bản sắc văn hóa dân tộc cần được duy trì thường xuyên với nhiều nội dung đa dạng như tổ chức các cuộc thi nghệ thuật, hội diễn văn nghệ quần chúng, TDTT, địa điểm học tập văn hóa, di tích lịch sử.

3.2.6. Quản lý việc tạo động lực cho HS khám phá TTVHĐP thông qua HĐTN

Biện pháp này rất cần thiết. Xây dựng môi trường giáo dục an toàn, rèn luyện HS năng động, sáng tạo, có năng lực, kỷ luật, lối sống lành mạnh, có trí tuệ, sức khỏe tốt đáp ứng nhu cầu phát triển hiện nay của nhà trường. Để làm tốt công việc truyền dạy truyền thống văn hóa nước nhà thông qua trải nghiệm của HS giúp tăng cường khả năng học tập, tích cực rèn luyện trong môi trường tập thể. Đồng thời cần tăng cường tổ chức các hoạt động vui chơi, trải nghiệm theo nhóm cá nhân và tập thể lớp với nhiều hình thức mới lạ, hấp dẫn, nội dung phong phú, thu hút nhiều HS tham gia, hỗ trợ các em có cơ hội tìm hiểu các chế độ chính sách, Nghị định, thông tư, chủ trương và pháp luật của nhà nước, tham gia các hoạt động xã hội, thiện nguyện, tạo sự gắn kết giữa cá nhân và xã hội.

3. Kết luận

Kết quả nghiên cứu cho thấy các CBQLGD đóng vai trò chủ đạo trong việc GD-TT-VHĐP thông qua trải nghiệm cho HS THCS. Đây là một hoạt động có mục tiêu rõ ràng, mục đích cụ thể, có chiến lược khoa học, có nội dung phong phú, hình thức đa dạng để bồi dưỡng nhận thức và từ đó bồi dưỡng thái độ tích cực, hành vi bảo vệ giá trị văn hóa, đồng thời tạo cảm hứng để HS tích cực chủ động trong học tập, lao động có hiểu biết đúng chuẩn mực về truyền thống văn hóa địa phương. Có thái độ tích cực để phát huy truyền thống văn hóa địa phương, lịch sử cách mạng vẻ vang của dân tộc trong công cuộc đấu tranh dựng nước và giữ nước.

Tài liệu tham khảo

1. Ban Chấp hành Trung ương Đảng (2013), “Nghị quyết số 29-NQ/TW”, về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo. Hà Nội

2. Bộ GD&ĐT (2018), “Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT”, ngày 26 tháng 12 năm 2018, *Thông tư ban hành chương trình giáo dục phổ thông tổng thể*. Hà Nội